

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/249/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214450
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217214450.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Bratislava, Martinčekova č. 13, IČO: 50 361 368, proti žalovanému: X. K., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX/X, U. J., o zaplatenie 962,78 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 24. januára 2019, č.k. 9Csp/232/2017-67, takt

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 1.060,84 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 962,78 eur od 27.7.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,64%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 559 a § 563 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 a 8, a § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 497 ods. 1, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, keď zmluvný vzťah strán posúdil ako spotrebiteľský na základe uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy, pričom z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba žalobcu čo do zaplatenia predmetnej istiny vo výške 962,78 eur a vyčísleného príslušenstva vo výške 98,06 eur je dôvodná, pretože na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzatvorenej dňa 11.07.2014 poskytol žalovanému úver vo výške 1 000 eur s dohodnutou výškou celkových nákladov 616,56 eur, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach v počte 48 po 34 eur, ktorú povinnosť si žalovaný riadne neplnil a dohodnuté mesačné anuitné splátky riadne a včas žalobcovi riadne neuhradzoval. Na základe výzvy na úhradu dlhu listom zo dňa 11.07.2014 žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom v celkovej výške 1 100,12 eur, z tohto na istine 962,78 eur, na úroku 98,06 eur, na poplatkoch za upomienky 39,28 eur a na poistnom 0 eur, z ktorej sumy žalovaný nezaplatil nič. Preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. O úroku z omeškania rozhodol súd v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 517 OZ a § 3 Nariadenia vlády, keď si žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 962,78 eur odo dňa nasledujúceho po dni 27.07.2017 do zaplatenia. Podľa ustanovení § 502 a § 503 Obch. zák. vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti úveru. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok

poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. Súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu vo zvyšnej časti nie je dôvodná a nie je listinnými dôkazmi preukázaná. Je nepochybné, že žalovaný uzavrel so žalobcom úverovú spotrebiteľskú zmluvu, pričom svoju povinnosť riadne a včas platiť splátky úveru neplnil. Doručením oznámenia o splatnosti úveru mu preto vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi zostatok nesplateného úveru. Úver sa tak stal dňa 27.07.2014 splatným. V tomto oznámení si žalobca uplatnil dlžnú sumu vo výške 1 100,12 eur, pozostávajúcu z úverovej istiny 962,78 eur, dlžných úrokov, poplatkov vo výške 137,34 eur. Týmto fakticky došlo zo strany žalobcu k ukončeniu zmluvného vzťahu so žalovaným. Z tohto dôvodu si potom žalobca už nemôže voči žalovanému uplatňovať ďalšie nároky z úverovej zmluvy - úrok vo výške 25,5% ročne z dlžnej sumy, pretože zmluvný vzťah medzi stranami skončil vyčísleným zostatku úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Súd v tomto poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 143/98, ktorý skonštatoval, že keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškание s ich platením už ďalšie úroky nepatria. Vyššie uvedené vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/190/2014, kde sa uvádza, že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci č. k. 6Co/182/2011, zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania je obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania. Žalovaný svoj záväzok platiť úver riadne a včas nesplnil, v dôsledku čoho bol žalobca nútený od zmluvy odstúpiť, čím sa žalovaný dostal s plnením peňažného dlhu do omeškania. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový/zmluvný vzťah. Priznaním žalobcom uplatneného úroku vo výške 25,5% ročne, by došlo k hrubej nadvláde veriteľa a k vzniku právneho stavu, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k tejto zmene záväzku nedošlo. Keď už spotrebiteľ nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Preto vo zvyšku, čo do úroku vo výške 25,5% ročne zo sumy 962,78 eur od 27.07.2017 do zaplatenia, ako aj v časti vyčísleného úroku v sume 896,97 eur (995,03-98,06), a tiež poplatku vo výške 39,28 eur, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Predmetnú zmluvu súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú. S poukazom na ustanovenie § 52 OZ, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. V danej veci uplatňuje žalobca svoj nárok na úrok vo výške 25,5% ročne v súlade s úverovou zmluvou. Je pravdou, že úroky predstavujú odplatu alebo cenu plnenia, avšak povinnosť platiť úroky z úveru má svoje limity v tom zmysle, že táto zásada platí až do zosplatnenia úveru, pretože po zosplatnení úveru nastupujú sankčné úroky z omeškania. Kumulácia úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania by predstavovala neúmernú a neprijateľnú záťaž pre žalovaného ako spotrebiteľa. Čo sa týka poplatkov za upomienky a poistenie tieto žalobca súdu nepreukázal, že boli so spotrebiteľom individuálne dohodnuté (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), navyše tieto poplatky ani nie sú uvedené v zmluve. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Preto súd žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 57,64 % (z hodnoty sporu 1 997,09 eur - uplatnená istina s vyčísleným príslušenstvom), a to podľa pomeru úspechu v spore (78,82% : 21,18%). V súlade s § 262 ods. 1 CSP súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania, o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku a závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu a súčasne mu priznať proti žalovanému nárok na náhradu trov konania. Odvolateľ mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Je zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím

takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom, zjavne naplnené nebolo. Nesúhlasil so záverom, že otázka nároku na zmluvný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru mala byť zodpovedaná uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/1998, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu, keďže po jeho vydaní došlo k vstupu SR do EÚ a následne k implementácii relevantných smerníc do nášho právneho poriadku, ako aj k vydaniu nových právnych predpisov, ktoré sú pre danú oblasť regulácie smerodajné. V tejto súvislosti poukázal napr. na ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, z ktorého vyplýva, že ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Taktiež poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu. V prípade zmluvného úroku odvolateľ bol názoru, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, čo znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Podľa odvolateľa z jazykového výkladu ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru, pričom táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanému musel byť tento zámer, vzhľadom na formuláciu, jasný. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd ČR rozsudkom sp. zn. 32 Cdo 3830/2014. Žalobca nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úroku z úveru a úrokom z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Žalobca ďalej poukázal na konkrétne rozhodnutia odvolacích súdov.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9Csp/232/2017 bolo zaplatenie sumy 962,78 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 1.060,84 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 962,78 eur od 27.7.2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,64%.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje

na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

9. V odvolaní žalobca namieta, že jeho nárok na zaplatenie úroku po zosplatnení je daný, keďže úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv na omeškanie dlžníka, ani zosplatnenie úveru.

10. Žalobca správne poukazyval na to, že v zmysle ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka má nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádzajúce z druhej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ust. § 503 ods. 3 nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenie právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ust. § 506 Obchodného zákonníka, umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru.

11. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Na zdôraznenie správnosti záverov prvoinštančného súdu v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4 Obo 143/1998 z 01.07.2000) boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/30/2012-145 zo dňa 30.05.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.09.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s citovanými rozhodnutiami Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, odvolací súd nenachádza dôvod odchýliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazyval na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá a citoval z rozhodnutí krajských súdov, podľa ktorých rozhodnutí má veriteľ nárok na zaplatenie úroku až do okamihu reálneho vrátenia peňažných prostriedkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.04.2018, 15Co/193/2018 z 07.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, 24Co/99/2017 z 27.03.2018, 17Co/110/2018 z 08.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.03.2018, 24Co/189/2018 z 06.03.2019 atď.

12. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku

prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky s omeškania z kogentne stanoveným limitom), alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užíva, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený, krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprelí účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

13. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál a často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky s predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností, podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

14. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku, je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a pod.). Preto na ostatnú argumentáciu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

15. Odvolací súd ani s prihladením na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľa neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP),

preto rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) a rovnako ho potvrdil aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, keď súd prvej inštancie správne o tomto nároku rozhodol v zmysle pomeru úspechu žalobcu v spore, pričom v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, ako aj čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním preukázateľne nevznikli a bolo by zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu, priznať mu nárok na náhradu trov konania.

17. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).